

LUNDS
UNIVERSITET

Hur beskrivs religiösa respektive politiska terrorgrupper i massmedia?

- En jämförelse mellan PKK-kurdistan och IS

Av: Stina Wisell

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

Termin: HT 2020

Handledare: Mattias Gunnemyr

Omfång: 10864

Abstract

Media har en väldigt central roll i hur befolkningen uppfattar olika händelser i omvärlden. Terrorism är baserad på rädsla och oförutsägbarhet. Detta skapar en nyfikenhet och fascination om hur dessa grupper fungerar. Denna studie innehåller en komparativ analys mellan hur media beskriver terrororganisationerna IS och PKK. Syftet är att ta reda på hur detta påverkar opinionen om dessa grupper samt hur media beskriver respektive grupp. Resultaten är nådda genom en diskussion som är baserad på framing-teorin med hjälp av en innehållsanalys.

Slutsatsen av denna analys är att det är en väldigt tydlig skillnad i hur PKK och IS är beskrivna i media. Denna skillnad kan vara grundad i de åsikter som redan finns men också för att media försöker styra opinionen om man utgår ifrån framing-teorin. Teorin menar även att terrorism är ett skrämmande fenomen för många. Detta gör att politiker har använt sig av terrorism för att skrämma befolkningen, för att på så sätt legitimera sina handlingar. På grund av detta blir mediainslag ett väldigt viktigt medel för politiker. Därför är det intressant att se hur det talas om dessa organisationer.

Nyckelord: Terrorism, Media, IS, PKK, terrorism motiv, framing-theory, terrororganisation, islamiska staten

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställning	2
1.2	Begrepp	2
1.2.1	Terrorism	3
1.2.2	Olika former av terrorism	4
2	Teori	5
3	Metod	8
4	Material och avgränsningar	9
5.1	Litteratur om medias bevakning av terrorism.	11
5.2	Litteratur om Islamiska staten	14
5.3	Litteratur om PKK	16
6.	Undersökning	18
6.1	Hur PKK beskrivs i media.	18
6.2	Hur IS beskrivs i media.	20
7.	Slutsats och diskussion	23
7.1	PKK och IS i svensk tryckt press	24
7.2	Framing-teorin - om hur opinionen påverkas av media	25
7.3	Vidare forskning	26
	Referenslista	28

1 Inledning

Dagligen matas vi med information från medier och olika nyhetsforum. De bilder, information och inblick vi får i vår omvärld styrs av media. Därför kan media påverka allmänhetens uppfattning om omvärlden. Det är väldigt lätt att vissa händelser blir mycket uppmärksammade och andra vet vi knappt om att de händer. Alla nyheter är även en försäljningsprodukt och tar upp sådana nyheter som de tror säljer. Det gör att människor kan ta reda på mycket genom att studera vad det är som talas om på nyheterna. Terrorism är något som ofta uppmärksammas i media. Det är specifika grupper och världsdelar som får mer uppmärksamhet än andra. Hur media talar om vissa situationer berättar mycket om vilka åsikter och strukturer som finns. Den här undersökningen kommer därför analysera och konkretisera hur *Göteborgs-posten* och *Dagens Nyheter* skildra PKK respektive IS. Undersökningen är en komparativ studie följt av en diskussion som handlar om hur media påverkar opinionen med framing-teorin som utgångspunkt. Undersökningen redogör även vad termen terrorism innebär och problematiserar detta begrepp. Resultatet som undersökningen har fått är att den övergripande bilden utifrån de artiklar som skrivs av PKK utifrån mina avgränsningen är att terrorgruppen inte borde vara terrorstämplad. Den generella bilden som man får av PKK utifrån de artiklarna som har undersökts är att organisationen inte borde vara klassad som en terroristgrupp. Gruppen skildras på ett sätt sympatiskt sätt där de måste kämpa för att få tillbaka sina rättigheter. Det som man kan se i svenska medier om PKK idag anspelar inte på rädsla och terror som nämns i framing-teorin, utan är främst debattartiklar till försvar för organisationen och framför allt för kurdernas sak. Om man jämför detta med IS existerar det en stor kontrast. Det finns en större rädsla när man talar om IS. De två organisationerna har två väldigt olika mål. Det finns en oförutsägbarhet med IS och vi alla är måltavlor för terrorgruppen. PKK är uppbyggd som 1900-talets terroristgrupper, de har ett tydligt mål och det drabbar specifika personer och landområden. IS fungerar mer som den moderna terrorismen. Slutningen kan man konstatera att media har en styrande roll över hur befolkningen ser på specifika händelser som sker i vår omvärld.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställning

Denna uppsats kommer därför att undersöka hur media tar upp terrorism. Den kommer alltså att undersöka vilken information som används i massmedia och vilka händelser man väljer att skildra. Syftet med studien är att undersöka hur media speglar en religiös respektive en politiskt terrorgrupp och hur opinionen påverkas av detta. I uppsatsen diskuteras även vilken problematik som kan uppstå när man endast uppmärksammar vissa händelser. Uppsatsen kommer att undersöka skillnaden mellan hur PKK och IS skildras i media. Något som gör denna diskussion extra intressant är även att det finns en definitionsproblematik. Eller mer konkret en skillnad i hur man ser på de grupper som klassas som terrorister. När är en grupp terrorister och när är de en frigörelsegrupp? Jag kommer att kartlägga detta genom att göra en innehållsanalys med användning av artiklar från *Göteborgs-Posten* och *Dagens Nyheter*.

Frågeställningar:

- *Hur beskrivs religiösa respektive politiska terrorgrupper i media? - En jämförelse mellan PKK-kurdistan och IS*
- *Hur påverkar media allmänhetens uppfattning om dessa organisationer?*

1.2 Begrepp

Under detta kapitel kommer jag att redogöra vad begreppet terrorism innebär, eftersom detta är något som är centralt i min undersökning. Det finns en debatt om PKK- *Partiya Karkerên Kurdistan* borde räknas som en terrorgrupp. På grund av att bland annat EU klassar PKK som terrorister kommer uppsatsen att utgå ifrån den definitionen. Det finns en definitionsfråga som problematiserar uppsatsen och därför kommer den även att diskutera och analysera vad det innebär för PKK att de klassas som en terrorgrupp. Den andra terrorgruppen som kommer att undersökas i uppsatsen är IS- *islamiska staten* och även denna kommer att räknas som en terrorgrupp. Om man utgår ifrån nedanstående definitioner går det att dra en slutsats att både IS och PKK kan räknas som terroristgrupper.

1.2.1 Terrorism

Att definiera terrorism är omtvistat, eftersom det finns olika definitioner om vad termen innebär. Trots detta används ordet ofta i lagar, konventioner och andra juridiska förbindelser. Media är också en plattform som använder sig av begreppet vid många tillfällen. Problematiken med media är att termen används där kontinuerligt för att locka till sig läsare. Den moderna terrorismen fick sin uppkomst under 60 och 70- talet när det växte fram radikala politiska åsikter i Västeuropa. De som bar på dessa åsikter ansåg att det bästa sättet att få fram dessa åsikter var genom våld. Oftast var detta våld riktat mot en stat eller en makthavare, för att skapa oro och väcka uppmärksamhet.

Terrorism är ett väldigt svårdefinierat begrepp eftersom det inte har kommit till konsensus över vad termen innebär. FN har försökt att definiera begreppet utan att ha lyckats. Sedan år 2000 har samfundet fört ett samtal om en övergripande terrorism-konvention, för att skapa en enhetlig folkrättslig grund. Detta har gjorts, eftersom en överenskommelse hade gjort det enklare att definiera vad terrorism faktiskt är. En omdiskuterad punkt i frågan om terrorism är var gränsdragningen går. FN:s dåvarande generalsekreterare Kofi Annan lade fram år 2004 att terrorism är en ”handling som syftar till att döda eller allvarligt skada civila eller icke-stridande, med avsikt att skrämma en befolkning eller utöva tvång på en regering eller en internationell organisation”. Kofi Annan hoppades på en gemensam definition i försök att stärka FN:s arbete mot terrorism. Det existerande ramverket mot terrorism går att hitta i 13 FN- konventioner mot terrorism. X antal av dessa skapades under 70-talet som svar på den vänsterextrema terrorismen som hade vuxit fram. I konventionerna kan man hitta handlingar som klassas som terrorism, som flygkapning och gisslantagande. Dessa innehåller inte en övergripande definition om vad terrorism betyder. FN:s generalförsamling antog en strategiplan i arbetet mot terrorism i september 2006. I strategin finns åtgärder som medlemsstaterna ska ta åtsför att förebygga och bekämpa terrorism. Här finns även en vägledning om vilka faktorer som är terrorism. I Sverige har man lagstiftat om terroristbrott och denna lag är baserad på EU:s definition av terrorism.¹

EU:s definition på terrorism är “In the absence of a generally accepted definition under international law,

---

¹ Regeringen, Utrikesutskottets betänkande 2005/06:UU9 Internationell terrorism

The Convention on Combating International Terrorism adopted by the OIC in 1999 defines terrorism as 'any act of violence or threat thereof notwithstanding its motives or intentions perpetrated to carry out an individual or collective criminal plan with the aim of terrorising people or threatening to harm them or imperilling their lives, honour, freedoms, security or rights or exposing the environment or any facility or public or private property to hazards or occupying or seizing them, or endangering a national resource, or international facilities, or threatening the stability, territorial integrity, political unity or sovereignty of independent States'. The Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism (CETS No 196), adopted in 2005, does not provide a definition of terrorism, but does criminalise public provocation to commit a terrorist offence and recruitment and training for terrorism. The Additional Protocol to the Convention was adopted by the Committee of Ministers in May 2015 and opened for signature in October 2015. The Protocol criminalises being recruited for terrorism, receiving training for terrorism, travelling to another state for purposes related to terrorism, and providing or collecting funds for such travel. The EU and twelve Member States signed the Protocol on 22 October 2015. The same day, the Presidency of Luxembourg signed the Convention on behalf of the EU.²

EU arbetar väldigt aktivt mot terrorism, för att de anser att det utgör ett hot mot säkerheten och de grundläggande demokratiska principer som ska finnas i regionen. Därför är terrorism något som prioriteras högt inom EU.³

I den svenska akademiens ordlista definieras terrorism som “ett utförande av våldshandlingar mot civilbefolkning som väcker skräck och fasa ofta i politiskt syfte och vanligen av mindre grupper.” Ordboken exemplifierar detta med “internationellt samarbete för att bekämpa sådana yttringar av terrorism som flygplanskapning och kidnappning”⁴

Denna undersökning kommer därför utgå ifrån de ovanstående definitionerna. Den generella uppfattningen om termen terrorism är att det handlar om ett utförande av våldshandlingar mot civilbefolkning som skapar en rädsla och skräck ofta i politiskt eller religiöst syfte och utförandet sker av grupper.

1.2.2 Olika former av terrorism

Det finns olika former av terrorism. Det finns stats-, nationell och internationell terrorism. Enligt *Nationalencyklopedin* är definitionen av följande - . Statsterrorism innebär ett dåd som har skett genom en våldshandling. Denna har ofta utgångspunkt eller uppmanar till nationell

---

² European Parliamentary Research Service, “Understanding definitions of terrorism”, 2015

³ European Parliamentary Research Service, “Understanding definitions of terrorism”

⁴ *Svenska akademiens ordlista över svenska språket*, 9:e uppl., Norstedts, Stockholm, 1950

terrorism. Denna form av terrorism har sin grund i politiska brister eller missförhållanden som råder på en samhällsnivå. Terrorismens våld utförs av fristående grupper och måltavlan är oftast den egna staten. Detta betyder att det är politiker och statliga institutioner som man vill komma åt. Nationell terrorism existerar världen över. Denna form av terrorism uppstår ofta i samband med en väpnad konflikt mot makthavarna. En annan form av terrorism är internationell terrorism och även denna utgörs av organisationer eller grupper. Deras måltavla är oftast utanför hemlandets gränser. Dessa mål kan vara diplomater, ambassader, turistbyråer eller kommunikationsmedel, som exempelvis flygplan och fartyg. Länder som Pakistan, Iran, Nordkorea, Syrien och Sudan har anklagats för att de stödjer internationell terrorism. Några av länderna i det forna östblocket anses även de tidigare ha stött andra former av terrorism.” Denna uppsats kommer att fokusera på motiven till terrorism. Därför kommer politisk terrorism och religiös terrorism vara i fokus. Detta betyder att anledningen till att grupperna begår denna våldshandling grundar sig antingen i politisk agenda eller av religiösa skäl.⁵

2 Teori

Uppsatsen kommer att utgå ifrån Framing- teorin. Jag kommer att använda mig av teorin för att undersöka hur media påverkar allmänhetens syn på terrorism. Anledningen att jag utgår ifrån just denna teori är för att den ger bäst svar på min frågeställning. Om jag inte hade använt mig av denna teori hade jag behövt göra en undersökning för att ta reda på hur alla blir påverkade av media. Detta hade tagit för lång tid och inte gett en tydlig bild av hur allmänheten blir påverkade generellt. Om man ska ställa sig kritiskt till valet av min teori är det att den inte alltid behöver stämma in på alla fall. Det har gjorts studier och analyser tidigare för att se hur opinionen påverkas av media. Detta kan ha ändrats och denna teori är inte alltid applicerbar.

Det som skapade framing-teorin var att man insåg att media lyfter upp vissa händelser. Anledningen till detta är för att vissa händelser väcker mer uppmärksamhet och skapar mer känslor än andra, enligt framing-teorin. Detta skapade en frågeställning om hur media influerar befolkningens syn på omvärlden och hur människan bearbetar sådan information. Den vanligaste anledningen till att teorin används är för att rama in nyheter och media i hur de speglar olika händelser. Teorin förklarar att medier skapar ett ramverk genom att

---

⁵ Nationalencyklopedin, terrorism. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/terrorism>

introducera nyheter med ett förbestämt perspektiv och kontext. Ramverket kan hjälpa oss att förstå vilka perspektiv de vill lyfta fram och vilken propaganda media har.⁶

Ervin Goffman är grundaren till *framing teorin* i hans verk "Frame analysis- an essay on the organisations of experience" förklarar han hur framing-teorins koncept fungerar. framing teorins syfte är att analysera hur media fångar allmänhetens uppmärksamhet till specifika ämnen. Den analyserar hur det ställs en agenda. Detta gör den genom att den den skapar ett ramverk över hur olika berättelser källor, journalister, journalister och / eller redaktörer fungerar. Media är det som rättfärdigar olika händelser och medvetet samlar in, väljer, organiserar och presenterar idéer, händelser och ämnen de täcker. Det första han tar upp i sin studie är primary frameworks. Detta innebär det material som vi läsare vänder oss först till när vi samlar information om olika skeden. Goffman påpekar att vi inte ställer oss kritiskt till denna information och tar ofta in ett perspektiv som är meningslöst. Vidare fortsätter Goffman att förklara att det är människornas uppfattning om verkligheten som skapar den. Det är våra interaktioner med omvärlden som formar den åt oss. Det primära ramverket förklarar hur denna relation ser ut. Alla har olika primära ramverk när de ställs inför olika sociala händelser.⁷

Goffman tar upp fem stycken kategorier man måste förstå sig på för att analysera hur världen fungerar. Den första är "astounding complex", som handlar om när en händelse sker blir den granskad av observatörer. När dessa ställs inför ett nytt dilemma börjar de ifrågasätta sina tidigare metoder och inställning. Svaret blir därför ofta att nya typer av naturliga krafter måste vara grunden till det nya dilemman. Goffman exemplifierar detta med besök från yttre rummet, religiösa helande mirakel, observationer av monster från djupet. När det sedan sker en händelse som är häpnadsväckande blir ofta svaret på dilemman istället en naturlig och enkel lösning. Den slutsatsen som Goffman drar av detta är ett antagande att alla händelser kan inneslutas och hanteras inom det konventionella trossystemet. Vi tolererar det oförklarliga men inte det oförklarliga påpekar Goffman.⁸ Den andra är "cosmological interests" - vilket handlar om en utställning av stunttrick, det som anses vara näst intill omöjligt att utföra men det går ändå.⁹ Den tredje punkten är "muffings" och denna handlar

---

⁶ Just, Marion R., Kern, Montague & Norris, Pippa (red.), *Framing Terrorism : The News Media, the Government and the Public [Elektronisk resurs]*, Routledge, London, 2003 s. 3-7

⁷ Ervin Goffman, *Frame analysis: an essay on the organization of experience*, 1974 s. 21-25

⁸ Ervin Goffman, *Frame analysis: an essay on the organization of experience* s. 28-29

⁹ ibid s. 31-33

om händelser där det känns som att man behöver anstränga sig för att bibehålla kontrollen över sin egna kropp.¹⁰ Det handlar om att den naturliga världen blir kontrollerad av privata och offentliga medel. Den fjärde kategorin är "fourtutiones" och handlar om händelser där det finns tur och otur. Det är ingen som har något ansvar i varför händelsen utspelade sig som den gjorde utan endast slumpen har styrt detta. Den sista punkten handlar om "tension" och handlar om relationen mellan människor och hur vi socialiserar oss.¹¹

I *Framing terrorism- the news media and the government* förklarar Pippa Morris, Montage Kern och Marion effekten media har när de gör inslag om terrorism. I sin undersökning redogör de först vad terrorism innebär. Vilka grupper kan betraktas som "terrorister" eller alternativt som "befrielseörelser", "radikala aktivister", "beväpnade rebeller", "urbana gerillor" eller "extremistiska dissidenter", precis som nationalstater kan märkas "terrorister" eller ses som "repressiva regimer", "auktoritära system" eller "diktaturer."¹²

Terrorism är ofta något som man inte kan förutsäga att det ska ske. Detta skapar en rädsla och ångest hos allmänheten. Stater kan också använda terrorism som en taktik under krigstid, genom att använda tortyr, mord, bombningar och andra medel för att terrorisera civilbefolkningen i strid med internationella normer och lagar som rör mänskliga rättigheter.¹³

Den existerande konflikten mellan media, militären och regeringen gör att en offentligheten och forskare måste vara uppmärksamma på vad som skildras i media. Mönstret som man kan hitta i medias rapportering formar den politiska miljön där kriser utspelar sig. Politiker reagerar på rapporter och nyhetsinslag för att försämra deras trovärdighet. Rapporteringen som media gör påverkar inte bara opinionen i samhället utan formar även reaktionerna som sker av andra aktörer. På grund av denna anledning brukar makthavarna och militären försöka påverka och forma media som egentligen ska vara oberoende.¹⁴

Under de senaste årtiondena har man blivit allt bättre på att spåra media och påverka allmänheten med hjälp av sociala medier. Speciellt i USA har militärens blivit bättre på att förstå sig på medias påverkan på opinionen. De har lärt sig hur man spårar vilka effekterna av

---

¹⁰ ibid s. 31-35

¹¹ ibid s. 33-39

¹² Just, Marion R., Kern, Montague & Norris, Pippa (red.), [*Elektronisk resurs*], Routledge, London, 2003 s. 6

¹³ Just, Marion R., Kern, Montague & Norris, Pippa (red.), *Framing Terrorism : The News Media, the Government and the Public* s. 8-10

¹⁴ ibid s. 5-10

ny informations- och kommunikationsteknik är och hur detta går till. Det har visat sig att all information som inhämtas inte bara handlar om datorer, teknik utan kan även spåra militära aktiviteter, inklusive psykologiska operationer, bedrägerier, sanningsprojektion och allmänna angelägenheter. Dessa kunskaper har gjort att förhållandet mellan media, regeringen och allmänheten har blivit allt närmare och mer komplicerad. Detta demonstrerades i februari 2002 när information läcktes ut till pressen om skapandet av ett "Office of Strategic Influence" inom det amerikanska försvarsdepartementet. Byrån hade ett mandat att använda hela underrättelsens verktyg för att främja amerikanska intressen, inklusive bedrägeri via utländska medieorganisationer. Initiativet återspeglade den logiska uppskattningen av att information om media och svart propaganda kan påverka en motståndare. Resultatet var en eldstorm av mediekritik som så småningom ledde till att kontoret stängdes.¹⁵

3 Metod

Denna text kommer att använda sig av en komparativ metod genom att jämföra hur PKK och IS speglas i media. Uppsatsen är en kvalitativ studie, av anledningen att den kommer använda sig av ett flertal artiklar, för att sedan kunna ge en generell överblick. Med min avgränsning fick jag upp 41 artiklar till undersökningen om IS och 3 till undersökningen om PKK. En innehållsanalys är när man studerar innehållet av olika artiklar, lagar, konventioner och liknande. Vilka termer som används och hur saker beskrivs. Uppsatsen kommer att utgå ifrån en innehållsanalys, för att jämföra hur de olika texterna tar upp olika terrorgrupper. Studien kommer att använda sig av en interpersonell aspekt som är kopplat till förekomsten av de ideer och uttryck som tas upp i texten. Sedan kommer undersökningen även att studera olika politiska termer som används i texten för att se vilken opinion som allmänheten har och hur den har förändrats.¹⁶

Den metod jag har valt att använda mig av är innehållsanalys och en nackdel med metoden är att man endast får en generell bild över hur informationen beskrivs. Den tar inte upp på vilket sätt det finns att tala kring ett fenomen utan fokuserar istället endast på vad som sägs. I denna undersökning ligger det även ett fokus på hur media påverkar allmänhetens åsikter om terrorgrupperna IS och PKK. Därför hade det varit trovärdigare om jag hade gjort någon form

---

¹⁵ ibid s. 55-56

¹⁶ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012, s.25

av enkät som allmänheten kunde svara på. Dock blir detta väldigt svårt att genomföra, eftersom alla inte läser samma medier vid samma tidpunkt. Därför har jag istället valt att använda mig av framing-teorin för att kunna studera hur media påverkar allmänheten.

4 Material och avgränsningar

Denna undersökning kommer att undersöka hur PKK och IS speglas i media. Jag har valt att avgränsa mig till PKK-kurdistan och IS, eftersom de representerar en politisk och en religiös terrorgrupp. Dessutom strider grupperna mot varandra och har ungefär samma förutsättning för att media ska uppmärksamma de, eftersom de befinner sig nära varandra geografiskt. Anledningen till att jag har valt att fokusera på hur media speglar respektive grupp är för att det ger en tydlig bild av samhällets syn på grupperna. Det materialet som kommer att användas för att göra denna undersökning är artiklar från *Dagens Nyheter* och *Göteborgs-posten*. Jag kommer att avgränsa mig till alla artiklar som har skrivits de senaste 365 dagarna från och med 07.01.2020, för att få en tydlig och generell bild över hur de skildras. Jag har valt att använda mig utav *Göteborgs-posten* och *Dagens Nyheter*, eftersom de båda tidningarna är storstadspress. *Göteborgs-sposten* är den största tidningen i Göteborg och *Dagens Nyheter* är Sveriges största tidning och fokuserar på vår huvudstad stockholm. Detta betyder att majoriteten av den Svenska befolkningen kommer i kontakt med dessa tidningar. Dessutom är de båda tidningarna oberoende-liberala, vilket ska betyda att de skildrar händelser på ett neutralt sätt. Anledningen till att jag har valt de senaste 365 dagarna är för att den tidsspannen speglar vår nutid bäst och säger hur synen på terrorism är idag. De sökord jag kommer använda mig av är IS, terrorism och PKK, terrorism.

4.1 Källkritik

I min litteraturöversikt har jag använt mig av "Islam and terrorism", skriven av Mark A. Gabriel. Detta är en punkt jag har valt att ta upp, eftersom hans texter har använts mycket av högerextrema som är väldigt kritiska mot Islam. Han har uttalat att detta inte var hans avsikt och att han har varit opartisk i sina undersökningar. Det finns tecken i hans text och baserat på hans tidigare verk kan man konstatera att han är kritisk mot Islam. Detta betyder inte att han är en motståndare till religionen utan kritiskt analyserar den. När undersökningen har gjorts har detta varit något som har beaktats. Dessutom handlar denna undersökning inte om Islam utan om IS. Jag har endast använt mig av hans text för att ge bakgrundsinformation om

hur Islam fungerar. Han har skrivit många undersökningar om Islam och är en välkänd författare, därför behärskar han ämnet.

I min undersökning har jag använt mig av artiklar från *Göteborgs-posten* och *Dagens nyheter*. Jag har använt mig utav retriever med hjälp av specifika sökord. Till IS har jag använt sökorden: IS, terrorism och till PKK har jag använt mig av PKK, terrorism. Resultaten jag har fått upp har jag inte ställt mig källkritiskt till. Det är meningen att undersökningen ska analysera vad befolkningen blir matade med på media varje dag. Därför har jag inte valt att sortera bort de källor som inte anses vara trovärdiga eftersom även dessa påverkar allmänhetens opinion. Dock så har jag använt mig av välkänd press i Sverige. En stor tidning vill ofta bygga upp en trovärdighet till sina läsare och därför är det väldigt riskabelt att ljuga om den information man publicerar. Samtidigt som jag inte tänker ställa mig kritiskt till dessa källor är det viktigt att påpeka att både *Dagens Nyheter* och *Göteborgs-posten* är en liberala tidningar. Detta gör att min undersökning har en tydlig politisk vinkel och saknar därför vissa perspektiv.

Något annat som är viktigt att poängtera är att min undersökning har en viss tidpunkt och en viss tidsperiod som avgränsning. Detta gör att denna undersökningens resultat kan ändras med tiden, eftersom opinionen och strukturer ändras i samhället.

5 Litteraturöversikt

I detta kapitel kommer jag att redogöra vilka IS och PKK är och hur grupperna har vuxit fram. Jag kommer även ge en bild över tidigare forskning kring vilken påverkan media har på allmänheten och opinionen. Denna litteraturöversikt kommer att presentera tidigare forskning som har gjorts över hur medias skildring av terrorism tidigare har sett ut samt hur detta har påverkat opinionen. Det som kommer att särskilja min undersökning ifrån den tidigare forskningen är dels jämförelsen mellan PKK och IS. Den kommer sedan att diskutera hur medias skildring av dessa grupper påverkar opinionen. De kunskapsluckor som fattas i litteraturöversikten är en exakt bakgrundsfakta om hur media använder sig av IS och PKK för att skapa opinion och vilka bakomliggande faktorer det finns till skildringen.

5.1 Litteratur om mediers bevakning av terrorism.

I *Mass Media, Mass propaganda- examining american news in the 'war on terror'* undersöker Anthony R. Dimaggio medias roll i synen på terrorism. Media har en stor påverkan över allmänhetens syn på olika händelser. Nyhetsjournalistikens roll i samhället är att vara befolkningens inblick i vad som händer runt om i världen. Därför är det även mycket propaganda som förs fram via dessa plattformar. I texten exemplifierar Dimaggio medias påverkan på opinionen genom att beskriva hur amerikansk media speglade invasionen i Irak. Dimaggio förklarar att detta fall är ett tydligt exempel på när media har format opinionen. Det är också väldigt tydligt att media framförde propaganda, eftersom de inte gav en fullständig bild av situationen. Amerikansk media framförde att Irak hade kärnvapen som var kopplade till Al-qaida, vilket senare visade sig var falskt.¹⁷

Antagligen till att USA ingrep i Irak var för att det gynnade deras egenintressen och inte av de anledningar media målade upp för befolkningen. Detta är väldigt problematiskt eftersom media har en central roll i att granska varje situation opartiskt. Trots detta vinklar media ofta händelser och framför propaganda. Över de senaste decennierna har man kommit fram till vilken makt olika plattformar och media har menar Dimaggio. Nu har man noggrannare börjat studera vilka relationer media, makthavarna och allmänheten har. Konsekvenserna till detta blir att den nationella regeringen skapar sig en förmåga att definiera händelser för sina medborgare. Detta eftersom media blir mer transparent och offentlig och därför måste politiker engagera sig för att berätta sin historia. Internationellt har kommunikationen ökat och nyhetsflödet har blivit allt kraftigare. Nyheter om terrorism precis som andra nyheter är färgade och blir påverkade av varifrån de kommer betonar vidare Dimaggio.¹⁸

I *Selling fear- counterterrorism, the media, and public opinion* av Brigitte L. Nacos, Yaeli Bloch-Elkon och Robert Y. Shapiro beskriver de hur man använder sig av rädsla för att få makt i världen.¹⁹ De tar upp 9/11 som ett exempel på hur ett terroristattentat har skapat stor rädsla och fått mycket uppmärksamhet av media. 9/11 var en utlösande faktor till rädsla, att

---

¹⁷ Dimaggio, Anthony R., *Mass media, mass propaganda: examining American news in the "War on Terror"*, Lexington, Lanham, Md., 2009[2008] s. 7-10

¹⁸ Dimaggio, Anthony R., *Mass media, mass propaganda: examining American news in the "War on Terror"* s. 77-89

¹⁹ Nacos, Brigitte L., Bloch-Elkon, Yaeli. & Shapiro, Robert Y., *Selling fear: counterterrorism, the media, and public opinion*, University of Chicago Press, Chicago, 2011 s. xiii- xv

detta skapade en starkare känsla av att behöva skydda sig från de farliga. Händelsen lever kvar än idag trots att det var längesen den skedde. Rädslan för terroristen var något som Bush-administrationen spelade på. Media brukar ofta anspela på denna rädsla för att få uppmärksamhet. Media vill alltid skildra händelser på ett dramatiskt och fångande sätt för att nyheterna ska bli så intressanta som möjligt. Skribenterna påpekar att hur media beskrev 9/11 faktiskt hjälpte Al-qaeda att behålla sin identitet om att vara en hotfull och farlig organisation. Media hjälpte organisationen att skapa den rädsla de var ute efter. Bush-administrationen gynnades också, eftersom rädslan gav en anledning till att man behövde bekämpa terrorn.²⁰

En annan studie om hur media formar allmänhetens uppfattning är i *Emotional Governance: Politics, Media and Terror* där Barry Richards som är professor inom Public Communication vid Bournemouth University, UK, påpekar att det existerar en politisk vikt i rädslan för terrorismen. Terrorism är något som allmänheten ofta är rädda och oroliga för. Nivån på denna rädsla varierar under olika tidsperioder, men är alltid existerande påpekar Richards. Han tar upp fyra faktorer av rädsla. Den första är intensiteten av rädsla. Terrorism är rankad som topp tre över det som allmänheten är mest rädd för i både USA och i England. Sedan 9/11 har terrorismen varit en rädsla hos många. Den andra faktorn handlar om konsekvenserna för rädslan för terrorism och i vilka aspekter detta påverkar allmänheten. Richards menar att detta kommer influera deras vardagliga rutiner, deras beteende i händelser av en stor attack, deras stöd för att göra olika anti-terrorist strategier, sannolikheten att en terrorgrupp influerar val och andra aspekter av den demokratiska processen i mål, utsikterna för social sammanhållning i ett samhälle där det finns minoriteter av anhängare till religionerna eller orsaker som terrorister påstår sig vara aktiva i.²¹

En väldigt viktig konsekvens att beakta enligt Richard är, vilka medel allmänheten tycker att man ska använda för att bemöta terrorismen. På grund av rädslan brukar befolkningen godkänna användandet av sig av väldigt hårda och starka medel, för att bekämpa terrorismen. Befolkningen blir mer öppna för att använda sig av utvisningar och metoder som bryter mot de mänskliga rättigheterna.²²

---

²⁰ Nacos, Brigitte L., Bloch-Elkon, Yaeli. & Shapiro, Robert Y., *Selling fear: counterterrorism, the media, and public opinion*, s. 62- 66

²¹ Richards, Barry, *Emotional governance: politics, media and terror [Elektronisk resurs]*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2007 s, 123- 126

²² Richards, Barry, *Emotional governance: politics, media and terror* s, 134- 136

Den tredje punkten Richard tar upp är politiken i denna rädsla. Han citerar ordspråket “one person’s terrorist is another’s freedom fighter”²³ och påpekar att detta är något som är välkänt och accepterat. Därför är termen terrorism väldigt omtvistad enligt Richard. Han lägger diskussionen om våld till detta. Hur vet man när det är våld och när ska det räknas som faktisk terrorism. Politiker använder ofta terrorismen till sin fördel. Ett exempel på detta är USA:s tidigare president George W Bush som ofta talade om kriget mot terrorismen för att få mer popularitet. På grund av rädslan för terrorismen gjorde Bush det lättare för hans administration att ingripa i Irak. Befolkningen är också ofta beredda att ge politiker mycket makt för att de ska bli skyddade från terrorism.²⁴

Den sista punkten Richard tar upp är rädsans natur. Terrorism väcker en intensiv och skrämmande rädsla. Allmänheten finner samma rädsla i miljökatastrofer, allvarliga olyckor, epidemier som är destruktiva enligt Richards. Det som gör att terrorism skapar dessa känslor är för att den innebär att det är människor som blir våldsamma mot allmänheten. Det finns en rädsla i oförutsägbarheten terrorism utgör. Det är även skrämmande att man inte kan skydda sig från terrorismens hot. Detta gör egentligen att media inte behöver skapa rädsla utan den existerar redan på grund av det befintliga hotet²⁵

Precis som doktrinerna om offentlig service och företagens sociala ansvar existerar, har de också skyldigheter att maximera allmänhetens bästa, vilket i media och kommunikation betyder att bidra till offentliga konversationer som är inkluderande, respektfulla, sanningssökande och öppna. De krav som media har på sig är att de ska återupp hålla den demokratiska kultur som finns och på grund av detta är det viktigt att befolkningen kan ta del av insynen media ger. Det är viktigt att det finns en läskunnighet som är så pass avancerad att den kan behärska den emotionella skildring som media använder sig av. Det existerar en motsägelse i relationen mellan media, allmänhetens intressen och staten. Dessa motsägelser är att det två uppsättningar principer för kommunikationshantering: den ena sidan är det som krävs för att det ska ske ett utbyte av information som berör den offentliga sfären. Den andra sidan är det som är etablerade i världarna av politisk och kommersiell övertalning, där manipulation av känslor snarare än erkännande av och reflektion över dem har varit normen. Detta betyder att allmänhetens upplevelse och känslor kring en händelse kan manipuleras av de med en politisk agenda.²⁶

---

²³ ibid. s-135

²⁴ ibid. s-135

²⁵ ibid. 127-128

²⁶ ibid. 156-157

En av de första studierna om medie diskursen kring terrorism är gjordes av Schlesinger, Murdock och Elliott där de undersökte systematiskt hur diskursen kring terrorism såg ut. I sin analys av brittiska tv-nyheter 1981–82 identifierade de ett ”officiellt” sätt att prata om terrorism. De såg en struktur i vilka termer som användes och att ordet terrorism var ett värdeladdat ord som kopplades ihop med kriminalitet och obehag. När den internationella terrorismen blev aktuell väste en frustration och en legitim ambition att föra ett krig mot terrorismen. Schlesinger påpekade i sin undersökning att det fanns två olika perspektiv. Det ena var ett oppositionellt perspektiv, som gav stöd till terrorismen. Det andra perspektivet var en populistiskt perspektiv, som krävde ett förbud av terrorism. Medias beskrivning av terrorism efter 9/11 gjorde att studierna kring medias beskrivning av terrorism blev uppmärksammas.²⁷

5.2 Litteratur om Islamiska staten

I *Islam and terrorism*, förklarar, Mark A. Gabriel, som tidigare har varit en professor inom islamisk historia vid Al-Azhar University, Kairo, i Egypten hur våld i islams namn har uppstått. Startskottet till att IS växte fram var den arabiska våren år 2011, vilket är en revolution där befolkningen i mellanöstern krävde frihet och demokrati. Revolutionen började med att en ung Tunisisk man begick självmord genom att sätta eld på sig själv - på grund av sin ekonomiska situation. Några månader efter revolutionen kom en ny president till makten i Egypten som tillhörde det muslimska brödrskapet. Det nya parlamentet var på väg att implementera islamisk lag steg för steg. Det muslimska brödrskapet var en etablerad och välorganiserad radikal rörelse. Deras huvudsyfte var att återinföra de islamiska lagarna. Denna organisation är den som har lagt grunden för andra radikala grupper som IS. Andra såg hur det muslimska brödrskapet hade tagit makten och blev inspirerade. Man kan säga att IS är barnbarnet till det muslimska broderskapet. I juni 2014 hade de skapat ett kalifat som sträckte sig över Irak och Syrien. IS kunde nu använda muslimskt brödrarskap som en förklaring till deras våldsamma tillvägagångssätt och använde muslimskt broderskap som exempel på att ett fredligt tillvägagångssätt inte var möjligt. IS använder sig också av Muhammad's exempel på krig, som säger ”aggression and terrorism and the use of fear and terror.” IS menar att de befinner sig i *house of war* och måste därför erövra så mycket territorium de kan. Begreppen *house of war* och *house of peace* är två begrepp som är centrala för att förstå sig på situationen i den islamiska världen. Man kan inte hitta orden i

---

²⁷ ibid.s. 157-159

koranen eller hadith utan de är skapade av de första som studerade islam för att beskriva den plats där muslimer skulle kunna bo.²⁸

Gabriel påpekar att alla islamistiska radikala grupper bygger på samma principer. Om man förstår sig på dessa principer har man en bra grund för att förstå hur tankesättet fungerar hos organisationernas medlemmar. Dessa principer kallar Gabriel för "Five Pillars of Radical Islamic Philosophy."²⁹ Den första punkten innebär att man ska implementera de islamiska lagarna. Det är denna punkt som gör att grupperna måste motsätta sig sekulära regeringar och kräva jihad. Detta betyder att man strävar efter att leva upp till Ahllahs krav. Man ska göra allt som krävs för att guds vilja ska återinföras. Islamisk lag är väldigt kraftfull eftersom den kommer direkt ifrån Allah. Den andra punkten handlar om, att det är muslimer mot alla andra. För att du ska räknas som muslim måste du ha tagit dig an muslimsk lag. Radikaler ser Islam som den enda rätta vägen och man ska följa religionen på ett korrekt sätt. Den tredje punkten handlar om att Islam ska regera. Avsikten som bland annat IS har är att Islam ska dominera världen de vill ha sitt kalifat tillbaka. Deras mål är att sammanslå alla stater tillsammans under kalifatet och att det ska råda en islamisk auktoritet. I väst kan det vara svårt att sätta sig in i den starka känslan av att religionen är över allt. Det enda denna rörelse ska tro på och vända sig till är koranen och Allah. Gabriel påpekar att vi i västvärlden ofta har synsättet att alla terrorister är galna och njuter av att skada andra, men att så är oftast inte fallet. Dessa personer följer en livsåskådning till punkt och pricka utan att ifrågasätta.³⁰

Gabriel fortsätter med att poängtera hur media sprider felaktig information om Islam, detta som följd av 9/11. Som exempel på detta tar han upp en händelse där Oprah Winfrey bjöd in muslimska gäster "Islam 101" som sändes 2006, 5 oktober. Hon intervjuade Drottning Rania av Jordanien och frågade om kvinnor och män var jämlika inom Islam. Drottning Rania svarade "Islam views women as full and equal partners to men, so [women's] rights are guaranteed by Islam."³¹ Gabriel fortsätter med att påpeka att dessa frågor inte riktigt var passande. Han jämförde denna händelse med hur det skulle vara att intervjua Michael Jackson om kristendomen. Ett annat problem med intervjun var att Drottning Rantias svar inte

---

²⁸ Gabriel, Mark A., *Islam and terrorism [Elektronisk resurs]*, 2015 s. 29-31

²⁹ Gabriel, Mark A., *Islam and terrorism* s. 26-28

³⁰ *ibid.* s.64- 65

³¹ *ibid.* s.65- 67

var en korrekt spegling av Islam utan istället förstärkte västvärldens normer enligt Gabriel, som därefter radar upp exempel som motbevisar Drottning Rania.³²

I *Collaborative Media Practices and Interconnected Digital Strategies of Islamic State (IS) and Pro-IS Supporter Networks on Telegram*, betonar Michael Krona vid Malmö Universitet, att IS använder massmedia för att sprida sin propaganda. I sin undersökning beskriver han hur IS har gått tillväga för att sprida sitt budskap och vilka medier de har använt. Krona förklarar att gruppen använder sig av Telegram för att utföra sina digitala strategier. Telegram är en plattform där man kan kommunicera och skicka meddelanden till varandra och är helt kostnadsfri. Man kan använda den för att skicka bilder, ljudfiler och meddelanden och är datorsmolnbaserad. Tidigare använde IS sig av Facebook och Twitter men sedan övergick de till telegram. Krona menar att med hjälp av medier har IS gått över från att vara en terrororganisation till en rörelse. På detta sätt har de spridit sin propaganda över hela världen. Detta påvisar vilken makt media har och vilket inflytande detta kan ha. Gruppen har använt sig av olika plattformar och ju fler följare gruppen får på dessa plattformar desto mer inflytande och trovärdighet får gruppen påpekar Krona. IS har vunnit mycket på användandet av media. De bygger upp en tillit hos sina anhängare och motsäger alla andra medieplattformar för att deras anhängare endast ska lyssna på deras propaganda.³³

5.3 Litteratur om PKK

I *Terrorism and global disorder- political violence in the contemporary world*, redogör Adrian Guelke, som är professor i jämförande politik vid School of Politics i England, hur världen förändrades efter 9/11. Irak blev under Bush-administrationen en hög prioritet. Trots att det inte fanns konkreta bevis för att Irak hade någon inblandning i 9/11, så var USA vara säkra på att Irak var inblandade. Irak blev klassade som en terrorstat, eftersom de stöttade PKK. I augusti 1990 invaderade och ockuperade Irak Kuwait. Iraks dåvarande president Saddam Hussein hade missbedömt reaktionerna detta skulle få av det internationella samfundet. Det första problematiska för Saddam Hussein var att Irak numera räknades som en "terroriststat", eftersom de finansierade terroristgrupper. En av dessa grupper var PKK

---

³² ibid. s. 65-67

³³ Krona, Michael, 'Collaborative Media Practices and Interconnected Digital Strategies of Islamic State (IS) and Pro-IS Supporter Networks on Telegram [Elektronisk resurs]', *International Journal of Communication.*, 14, 1888-1910, 2020

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mau:diva-17322>

(Kurdish Workers Party) från Turkiet, vilket gjorde att Reagan-administrationen som utsåg Irak till en terroriststat. Således märktes Irak av terrorist departementet som en terroriststat inte på grund av dess uppförande gentemot sin egen kurdiska befolkning utan ironiskt nog för att stödja PKK (kurdiska arbetarpartiet) i Turkiet. På 1990-talet förlorade termen terrorism en del av sin kraft med utvecklingen av fredsprocesser i samhällen som tidigare var starkt förknippade med allmänheten med terrorism, såsom Israel / Palestina och Nordirland. Dessutom ledde utbrottet av etniska konflikter i ett antal länder, särskilt i fd Jugoslavien, till ett fokus på de större farorna med uppenbar konflikt.³⁴

I blood and belief- The PKK and the Kurdish Fight for Independence förklarar Aliza Marcus hur rebellgruppen PKK har vuxit fram och gruppens historia. Abdullah Ocalan är grundaren till den terrorstämplade organisationen PKK. Han växte upp under svåra och fattiga omständigheter. Redan i tidig ålder började Ocalan ifrågasätta den politik som fördes. Dels eftersom han och hans familj fick bemöta svåra ekonomiska omständigheter, men även för att han fick bevittna när hans familjemedlemmars rättigheter blev kränkta. En händelse under hans uppväxt som gjorde honom mycket upprörd var när hans syster Havva blev bortgift för att bidra med pengar till familjen. Detta lade grunden till hans politiska engagemang och de frågorna som han drev. Det blev mycket viktigt för honom att frigöra kvinnor. Ocalan har sedan ung ålder varit en aktivist och kämpat för sina rättigheter. PKK är en grupp som är terrorstämplad och har länge varit i strid med Turkiet. 1985-1990 var de år som PKK var som mest aktiva under denna tidsperiod försökte PKK ta över de landområden, som de ansåg tillhörde dem. Dock nådde inte PKK de framgångar som Ocalan hade hoppats på. Medlemmar i gruppen skadades under operationer och många fängslades. 1989 attackerade PKK en by i Mardin provinsen. Detta var inte första gången som PKK hade angripit denna by. Rebellerna sköt ut vakterna till byn och angreppet varade under en lång period den varade i ca två timmar. Det var många som kom till skada. 16 barn, 6 kvinnor och 8 män omkom under angreppet. Målet med angreppet var att tvinga de kurderna i byn som samarbetade med turkiet att sluta. De hjälpte turkiska soldater att hitta på kurdiskt territorium. Dock så hade PKK ingen hänsyn till vem det var som kom i deras väg. Avsikten var att döda så många som de kunde för att få makt. PKK:s medlemmar ansåg att dödandet av civila var något oundvikligt för att de skulle nå sitt mål.³⁵

---

³⁴ Guelke, Adrian., *Terrorism and global disorder [Elektronisk resurs] political violence in the contemporary world*, I. B. Tauris, London, 2006 s. 70- 90

³⁵ Marcus, Aliza, *Blood and belief: the PKK and the Kurdish fight for independence*, New York University Press, New York, 2007 s. 89-100

För att sammanfatta detta är anledningen till att PKK är terrorklassade att de utförde terrordåd under 1985-1990. Denna undersökning kommer att diskutera vidare kring hur PKK har blivit drabbade av denna terrorstämpel och hur gruppen speglas i media idag visar att det börjar ske en ändrad bild på gruppen.

6. Undersökning

I detta kapitel kommer jag att göra en undersökning över hur *Göteborgs-posten* och *Dagens Nyheter* skildrar respektive grupp. Detta kommer jag göra genom att använda mig av specifika sökord i retriver och sedan ge en generell överblick av hur de olika grupperna beskrivs. Till PKK har jag använt mig av sökorden: PKK, terrorism, under de senaste 365 dagarna från och med (07.01.2020) och kommer använda mig av *Göteborgs-posten* och *Dagens Nyheter*. Det kom upp 8 stycken träffat på Retriever. Till IS kommer jag använda mig av sökorden: IS, terrorism, de senaste 365 dagarna och av *Göteborgs-posten* och *Dagens Nyheter*. Detta gav 41 träffar. Denna studie skiljer sig ifrån tidigare forskning eftersom den jämför en religiös kontra en politisk terrorgrupp och hur just dessa beskrivs i massmedia.

6.1 Hur PKK beskrivs i media.

Det är väldigt intressant att studera hur PKK beskrivs i svenska medier, eftersom det finns en delad mening om gruppen borde klassas som terrorister. Det finns många som menar på att detta är fel och att det finns en problematik med att gruppen har blivit stämplade som terrorister. I ett exempel där någon argumenterar för att Sverige borde sätta sig emot detta är Arazo Arif i "Arazo Arif: Förföljelsen av kurder pågår fortfarande" ur *Göteborgs-posten*. I debattartikeln påpekar Arazo Arif, att Turkiet inte respekterar kurdernas mänskliga rättigheter. Hans fråga är om Sverige kan samarbeta internationellt för att det ska ske en demokratisering i området.³⁶

Efter en händelse där Ahmet Kaya, som identifierade sig som kurd, blev utnämnd till årets artist i Turkiet 1999 blev det en stor diskussion. Under sitt tacktal sa han att han gärna ville

---

³⁶ Arazo Arif, "Arazo Arif: Förföljelsen av kurder pågår fortfarande", *Göteborgs-posten*, 14.07. 2020

sjunga på kurdiska men på grund av det existerande förtrycket började publiken ställa sig upp och sjöng nationalistiska sånger på turkiska. Kaya lämnade därför scenen men förföljdes av upprörda festdeltagare och trakasserades av turkiska nationalister. Förföljelserna blev så pass allvarliga att han året därpå flyr han till Paris. Sedan döms han för spridning av separatistisk propaganda, Ahmet Kaya dör sedan i exil, av en hjärtinfarkt, när han endast var 43 år gammal. Arazo Arif skildrar även en händelse där han själv har mött förtryck. Det är inte ovanligt att Kurder får höra att Kurdistan inte existerar. Han återspeglar en konversation där en turkisk expedit säger ”Vadå Kurdistan, Kurdistan finns inte”, och där hans svar sedan blir ”Jo, det är där jag kommer ifrån”.³⁷

I Turkiet har det varit förbjudet att tala kurdiska sedan 1990. Ordet kurd är inte tillåtet- denna lag är dock hävd men lever kvar genom samhällets normer. Arazo Arif fortsätter med att kritisera Sverige för deras samarbetet med turkiet ett land som har förbjudit en folkgrupp. Under Erdogans regim har många journalister och författare fängslats, ofta anklagade för terrorism, så nyligen som i november 2019 deklarerade Erdogan att alla som kritiserar hans ”Syrienoperation”, en militär invasion av kurdisk mark, skulle utredas för terrorbrott påpekar Arif. Trots att Sverige gör uttalanden om att stå upp för mänskliga rättigheter samarbetar de med Turkiet som ofta utför brott mot minoriteter. Turkiet invaderade kurdiska byar på irakiskt territorium, på samma gång som de var delaktiga i Nato-övningen Baltops 20 tillsammans med Sverige. Turkiet hävdar att måltavlan är PKK, men minst en civil träffades enligt Arif.³⁸

Det är tydligt när man läser artiklar om PKK att det finns en sympati för terrorgruppen. I insändaren “Turkisk domstol: Upphäv domen mot Demirtas” ur *Dagens Nyheter* rapporterar Nathan Shachar, som är Isrealkorrespondent att, fängelsedomens mot den turkisk-kurdiske politikern Selathattion Demirtas är felaktig. Demirtas är den som grundade det vänsterliberala partiet HDP och dömdes i november 2016 till fängelse i fyra år och åtta månader. Detta har skapat reaktioner hos människorättsdomstolen ECHR, regeringar och andra internationella samfund. Det finns många regeringar och internationella som menar på att Demirtas borde frigges. Den turkiske-kurdiske politiska ledaren har varit medlare mellan med den terrorstämplade organisationen PKK och den turkiska regeringen. Efter att dessa förhandlingar upphörde och på grund av parlamentsvalen i juni betydde HDP:s succéval att

---

³⁷ Arazo Arif, “Arazo Arif: Förföljelsen av kurder pågår fortfarande”

³⁸ Arazo Arif, “Arazo Arif: Förföljelsen av kurder pågår fortfarande”

Erdogans AKP förlorade den majoritet de hade. Därefter återupptog regeringen kriget mot PKK. Demirtas för att han hade hållit i ett tal under fredsförhandlingarna mellan turkiker och PKK. Regeringen menar att talet Demetrius höll i uppmanade till terrorism förklarar Nathan Shachar. Detta påvisar att omvärlden sätter sig emot hur kurder som har haft kontakt med PKK behandlas.³⁹

PKK målas upp på ett positivt sätt i “Skadeglatt IS på ny offensiv i smittans skugga” ur *Dagens Nyheter* påpekar Erik Ohlsson, att terrororganisationen IS har återfått makt i samband med att coronapandemin har skapat oro. I denna text beskrivs PKK endast som en till aktör på slagfältet mot IS. I tidningsartikeln målas även den svensk kurdiske läkaren Nemam Ghafouri, som arbetar för hjälporganisationen *Joint help for Kurdistan* som en hjälte. Ohlsson beskriver hur hjälporganisationen driver ett läger för yazidiska flyktingar i Bajed Kandala i Irak, nära punkten där Irak, Turkiet och Syrien möts. Ghafouri var tvungen att evakueras till Sverige på grund av covid-19-utbrottet. Hon påpekar till DN att IS har gjort stora framsteg i regionen och beskriver hur de har bränt ner böndernas vetefält. Ghafouri beskriver hur man ständigt får höra om olika attacker och terroråd och att tron på det nya kalifatet har blivit allt starkare. I denna artikel kan man att det finns en väldigt positiv syn på PKK och kurder.⁴⁰

Den generella bilden som man får av PKK utifrån de artiklarna som har undersökts är att organisationen inte borde vara klassad som en terroristgrupp. Organisationen målas mer upp som en grupp som behöver kämpa för att få tillbaka sina rättigheter. Alla artiklar jag har läst har gett en väldigt positiv syn på PKK. Det som publiceras i svenska medier om PKK idag anspelar inte på rädsla och terror, utan är främst debattartiklar till försvar för organisationen och framför allt för kurdernas sak.

6.2 Hur IS beskrivs i media.

Till skillnad från PKK beskrivs IS som en farlig terrorgrupp som vi alla bör frukta. IS är också ett ämne som massmedia ofta skriver om. I “Expert: IS växer sig starkare under corona pandemin” ur *göteborgs-posten* gör Sofia Eriksson en intervju med forskaren Michael Krona, som är medieforskare vid Malmö universitet och expert på IS-propaganda och han påpekar att när världen har varit fokuserade på att lösa coronapandemin har IS-attackerna varit

---

³⁹ Nathan Shachar, “Turkisk domstol: Upphäv domen mot Demirtas”, *Dagens Nyheter*, 11.05.2020

⁴⁰ Erik Ohlsson, “Skadeglatt IS på ny offensiv i smittans skugga”, *Dagens Nyheter*, 25.05.2020

betydligt fler i Irak och Syrien. Terrororganisationen har utnyttjat den pandemi som pågår i världen just nu. År 2017 förklarade Irak IS besegrade efter detta har IS väntat på att slå till igen. De har hållit till i de nordliga och västliga delarna av Irak och dåden hade blivit allt färre. Men sedan april 2020 har attackerna blivit allt fler. IS dödade minst tio milissoldater i början av maj norr om Bagdad. Denna attack är enligt flera bedömare ett bevis på att IS har förbättrat sin taktik och operativa förmåga. Det är inte bara i Irak dessa attacker har ökat utan även i Syrien. Attackerna har blivit mer omfattande och har fått större kraft förklarar Krona för skribenten.⁴¹

Att IS finns kvar i Irak är på grund av att det har funnits ett "säkerhetsvakuum". USA har tagit tillbaka styrkor från de utsatta områdena och det existerar en territoriell kamp mellan den självstyrande kurdiska regionen och centralregeringen. Konflikten mellan USA och Irak har också gjort det lättare för IS att växa fram enligt Krona. En annan punkt Krona påpekar är att IS har dragit nytta av coronaviruset, eftersom irakiska styrkor har blivit omplacerade för att kontrollera restriktionerna och därför har det blivit lättare att slå till. Covid-19 har också målats som guds vilja att slå tillbaka mot de otrogna. Dessutom använde IS sig av forum på internet och sociala medier för att engagera sina anhängare vilket har blivit lättare på grund av restriktionerna som finns i samhället. Om man inte försöker stoppa IS framfart och utvecklingen fortsätter åt ungefär samma håll de kommande sex månaderna tror Krona att det kommer att bli väldigt svårt att bekämpa IS speciellt i de områdena de har fått fäste. Just nu ser läget ut ungefär som 2012 terrororganisationen, vilket betyder att terrororganisationen är på väg upp och kommer att bli etablerade om vi inte stoppar det påpekar Krona.⁴²

I krönikan "Johan Croneman: Tänk en stund på alla oskyldiga som dör av terrorismens blinda våld" ur *Dagens Nyheter* förklarar Johan Croneman att händelsen i Wien den 2 november fick honom att förstå att vi alla är måltavlor och potentiella offer för terrorn. Croneman tar upp ett reportage från New York Times om offren för terrorattacken, med skildringar som han blivit väldigt berörd av. Han påpekar att han inte ens skulle kunna föreställa sig det polissamtal som offrens anhöriga hade fått ta emot efter händelsen i Wien. Vidare konstaterar Croneman att rubriken till New York Times reportage var: "Två veckor, åtta terrorattacker, 247 döda: Hur vi lärde känna offren".⁴³

---

⁴¹ Sofia Eriksson, "Expert: IS växer sig starkare under corona pandemin", *göteborgs-posten*, 01.01.2020

⁴² Sofia Eriksson, "Expert: IS växer sig starkare under corona pandemin"

⁴³ Johan Croneman, "Johan Croneman: Tänk en stund på alla oskyldiga som dör av terrorismens blinda våld", *Dagens Nyheter*, 2020-11-10

Tidningens reportrar och korrespondenter i Nigeria, Frankrike, Belgien, Irak och Pakistan letade upp fakta om terroroffren: namn, ålder, yrke - men också något annat litet om deras liv. I reportaget hade de beskrivit hur den 10-åriga Ghaith Ahmed Abdullah Dewan hade på sig en splitterny fotbollsdräkt när han sprängdes i småbitar av IS på en fotbollsstadion i Irak och hur fyraåriga Falmata Ba aldrig gick någonstans utan sin docka. Händelsen i Wien fick Croneman att förstå hur vi alla påverkas av terrorn det finns inget vi kan göra för att stoppa det. Han fortsätter att förklara i sin krönika att det är fel att vi uppmärksammar det mer. Efter händelsen i Wien fanns det underhållningsprogram, som han givetvis förstår inte är till för att ta upp sådana ämnen, men man behöver inte låtsas som ingenting. Vi alla behöver skaffa oss perspektiv på denna fråga enligt Croneman.⁴⁴

I artikeln "Islamistiska terrorister hatar världen i all dess underbara brokiga bredd" ur *Dagens Nyheter* konstaterar Per Svensson att händelsen i Wien är oklar. Man vet inte riktigt hur många som utförde dådet eller om det var attacker som utfördes på flera olika platser i Wien. Terrordådet i Wien illustrerar den moderna terrorismen man har gått över från tanken att man attackerar specifika måltavlor. IS och dess sympatisörer ser hela världen som sin måltavla. De riktar sina attacker mot offentliga platser där det ska befinna sig så många människor som möjligt, för att skadan ska bli stor som den bara kan. Svensson hävdar att IS hatar inte bara judar och satirtecknare utan de hatar alla de, som inte har samma trosuppfattning som de. Detta menar Svensson gör dem farligare än sina föregångare. Det enda vi kan göra för att försvara oss är att fortsätta leva enligt vår uppfattning konstaterar Svensson.⁴⁵

En diskussion som återkommer i artiklarna om IS är IS-krigarna och hur man ska hantera deras återvändande samt frågan om hur och i så fall på vilket sätt tidigare IS-anslutna ska bestraffas. Ett exempel är i debattartikeln "Sverige har gjort bort sig vad gäller IS-återvändarna" ur *Dagens Nyheter* där ledarskribenten, Lisa Magnusson konstaterar, att Sveriges hantering av IS-återvändande sticker ut internationellt. Sverige har inte lyckats ställa IS krigare inför rätta. Under en lång tidsperiod har kurderna velat att alla länder ska ta hem sina medborgare som har varit delaktiga i striderna. Lägren där IS-krigare sitter fängslade är överbelastade och de saknar kapaciteten att hantera situationen. Det råder en resursbrist på

---

⁴⁴ Johan Croneman, "Johan Croneman: Tänk en stund på alla oskyldiga som dör av terrorismens blinda våld"

⁴⁵Per Svensson, "Islamiska terrorister hatar världen i all dess underbara brokiga bredd", *Dagens Nyheter*, 2020-11-03

mediciner, mat och vatten. Detta kanske man kan anse att IS-medlemmarna förtjänar påpekar Magnusson, men det sitter också barn i dessa läger som inte har gjort något fel.⁴⁶

Magnusson påpekar att Sverige inte bara har misslyckats med att ta rätt på IS-krigarna som befinner sig i fångelser utan även de som återvänder till Sverige. De IS-krigare som blivit fångslade är oftast de mest radikala ungefär 150 av dessa har återvänt till Sverige och det kommer antagligen fler att göra konstaterar Magnusson. En del av dessa har dömts till fängelse, men oftast är detta på grund av grova brott som de har utfört när de har kommit tillbaka till Sverige. Vissa har hamnat under bevakning, men många av de återvändande kan röra sig helt fritt i det svenska samhället utan några som helst påföljder.⁴⁷

Detta är något som kurderna har uppmärksammat och därför vill de inte att vi ska ta över våra svenska medborgare fortsätter Magnusson att förklara. De vill nu att fångarna ska ställs inför rätt och dömas på plats. Det är problematiskt att kurderna som har ont om resurser är de som får ansvaret för detta medan västvärlden kommer undan. Enligt Magnusson var det kurderna som stred mot IS vid fronten och trots detta har de nu blivit svikna av bland annat USA. Också svenska politiker behöver ta sitt ansvar och ställa de före detta IS-krigarna som är svenska medborgare inför rätta, istället för att överlåta detta till kurderna, anser hon.⁴⁸

Den generella bilden av hur IS beskrivs i dessa artiklar är att organisationen är farlig och något vi bör frukta. IS är något som vi måste stoppa nu, annars kommer vi alla bli offer för deras terror. Det är väldigt tydligt utifrån det material jag studerat i *Dagens Nyheter* och Göteborgsposten att skribenterna anspelar på den existerande rädslan som finns kring terrorism i samhället.

---

⁴⁶ Lisa Magnusson, "Sverige har gjort bort sig vad gäller IS-återvändarna", *Dagens Nyheter*, 17.10.2020

⁴⁷ Lisa Magnusson, "Sverige har gjort bort sig vad gäller IS-återvändarna"

⁴⁸ Lisa Magnusson, "Sverige har gjort bort sig vad gäller IS-återvändarna"

7. Slutsats och diskussion

Denna diskussion kommer att vara uppdelad i två olika delar. Först kommer jag att ta upp och diskutera hur PKK och IS framställs i de tidningar jag har undersökt och då titta på likheterna och skillnaderna mellan dessa grupper. Sedan kommer jag att utgå ifrån framing-teorin för att undersöka hur media påverkar läsarens opinion.

7.1 PKK och IS i svensk tryckt press

Det som kan konstateras efter läsningen av artiklar jag har undersökt är att alla artiklar om vardera grupp är att de skildras på två väldigt olika sätt. Den största skillnaden mellan hur grupperna beskrivs är att det finns en sympati för PKK. Ett tydligt exempel på att det råder större sympati för PKK är hur Demirtas målas upp en politiker som hade haft kontakt med IS och hållit ett tal som tyder på att den håller med IS hade inte fått samma reaktioner som detta. Debatten om att PKK inte borde räknas som en terroristgrupp står i stor kontrast till de artiklar som skrivs om IS. Det som skrivs om IS är inte speciellt fördelaktigt utan tvärtom så talas det om att vi borde ta mindre hänsyn och att man ska ställa de inblandade inför rätta. Bara orden som används för att beskriva de olika grupperna skiljer sig åt. IS är brutala och farliga medan PKK beskrivs som en befrielseerörelse.

IS målas nästan upp som att de är helt obesegrade till och med när världen står i kris på grund av en pandemi lyckas de växa och bli starkare. De är en grupp som vi läsare och staten måste stoppa snabbt och som ständigt blir skickligare och skickligare enligt de flesta artiklarna som jag har tagit del av. Deras strategier och kommunikationsmedel blir bättre. De har lärt sig hur man använde sociala medier för att sprida sin propaganda och strategier över hur de ska gå tillväga för att få makt över mer territorium. Det finns inget som skrämmer dem. De anser till och med att Covid-19 är guds sätt att straffa de otrogna. De målas helt enkelt upp som att de är allsmäktiga.

När man gör denna komparativa analys kan man se ett tydligt mönster i artiklarna. Det är som att det existerar normer för hur man får uttrycka sig om olika grupper. Om IS får man uttrycka sig på ett så nedvärderande sätt man bara kan och med PKK skrivs det på ett mildare sätt. Om man hade beskrivit IS på samma sätt som PKK hade det troligtvis skapat reaktioner.

Slutsatsen man kan dra från detta är att den allmänna opinionen i Sverige kring dessa grupper är att IS anses vara brutala terrorister och PKK finns det delade meningar om, men generellt argumenterar många i Sverige för att ta bort PKK:s terrorstämpel.

När man läser artiklar där båda grupperna nämns kan man tydligt se vilken bild den allmänna opinionen i Sverige har av IS i jämförelse med PKK. I debattartikeln "Sverige har gjort bort sig vad gäller IS-återvändarna" skriven av Lisa Magnusson ser man tydligt att PKK har fått på sig en roll som hjälte. Kanske har den positiva attityden som existerar idag sin grund i att PKK strider mot IS och försöker skapa rättvisa för dem som har blivit offer för deras terrordåd. Vi kan konstatera baserat på genomgångna artiklarna, att IS anses som de onda. De som sätter sig emot IS målas därför automatiskt upp som hjältar.

En slutsats man kan dra är att en stor anledning till att organisationerna skildras på så olika sätt är att det finns en större skäck när man talar om IS. De två organisationerna har två väldigt olika mål. PKK vill kämpa för att få tillbaka sitt land medan IS har hela världen som måltavla. Man kan konstatera att PKK är uppbyggd som 1900-talets terroristgrupper, de har ett tydligt mål och det drabbar specifika personer och landområden. IS fungerar mer som den moderna terrorismen. IS är oförutsägbara och precis som Croneman förklarade i sin krönika blir många berörda av alla oskyldiga offer som IS har som måltavla.

7.2 Framing-teorin - om hur opinionen påverkas av media

Något som är intressant när man studerar dessa texter är skillnaden på hur grupperna beskrivs, men även skillnaden på grupperna. Om man ska dra en slutsats från texterna om PKK kan man konstatera att termen terrorism kan skapa många dilemman. Det finns många anledningar till att PKK inte borde räknas som en terroristgrupp men trots detta har några av världens största samfund kommit överens om att ge gruppen denna stämpel. En annan punkt som var genomgående i texterna om PKK var hur kurderna behandlas illa på grund av denna stämpel. Man använder terrorism som en anledning att legitimisera handlingar som bryter mot de mänskliga rättigheterna. Om man utgår ifrån framing-teorin kan man konstatera att terrorism är ett värdeladdat ord som används för att skrämja allmänheten. Det har visat sig att massmedia använder denna rädsla för att skrämja befolkningen så mycket så att deras handlingar inte blir ifrågasatta. Ett exempel på en sådana handling är om man ser till historien

kan man se att allmänheten prioriterar att bekämpa terrorismen framför att skydda de mänskliga rättigheterna. Det är bara att se till 9/11- USA bröt mot statsuveräniteten och bröt mot FN:s avslag på att ingripa i Irak. Slutsatsen man kan dra från detta är att media påverkar allmänheten så pass mycket att de kan legitimera en stats felaktiga beslut.

IS är en grupp som syns och hörs mycket i media dels för att gruppen själv har använt sig av media för att sprida sin propaganda och för att värva nya medlemmar. IS är också en terrororganisation som har fått mycket uppmärksamhet, eftersom det åker människor från hela världen för att delta i gruppens kamp. Dessutom har IS hela världen som sin måltavla, de ska återinföra sina lagar i hela världen. Detta gör att det finns en större rädsla för IS i Sverige än för PKK, eftersom risken finns att de utför sina attentat även här. Denna rädsla som finns inför IS gör att nyhetsartiklar och andra mediainslag om gruppen säljer mycket och därför blir gruppen väldigt uppmärksam i media.

Om man utgår ifrån framing-teorin kan man konstatera att massmedias roll påverkar opinionen och den allmänna uppfattningen som finns i samhället. Media är allmänhetens inblick i vår omvärld men ofta används även media som ett verktyg att styra allmänhetens åsikter. När det sker någon form av kris rapporterar media detta och sedan svarar politiker på dessa inslag. Synen på att media är oberoende och är till för att informera allmänheten gör även så att befolkningen snabbt tar in den information som massmedia representerar. Om en politiker gör ett uttalande ställer man sig ofta kritiskt till vad uttalandet är till media finns det en stor tillit. Media är även ett viktigt verktyg för terrororganisationerna om vi utgår från IS är det väl känt att de vill skapa rädsla, en fruktan och de vill bli uppmålade på exakt samma sätt som media beskriver dem- brutala. På så sätt kan man säga att media spelar terrororganisationerna rätt i händerna. Om vi sedan ser till PKK beskrivs organisationen på ett helt annat sätt. Kanske är detta på grund av att organisationen inte väcker samma rädsla eller för att det existerar en viss sympati för gruppen. PKK har även krigat och försvarat landområde från IS. Denna relation kan vara viktig att beakta i denna undersökning, eftersom IS ses som det onda och de som kämpar emot dem blir sedda som hjältar. PKK utmålades som farligare på 1990-talet innan IS existerade.

7.3 Vidare forskning

Man skulle kunna utöka denna undersökning genom att jämföra fler sorters terrorgrupper för att få en klarare bild av hur grupperna presenteras i massmedia. Ett annat alternativ hade varit att utökat den media man använder. Om man skulle använt sig av media som är närmare terrorgrupperna geografiskt hade man fått ett helt nytt perspektiv.

Exempel på konkreta frågeställningar:

- Hur använder sig terrororganisationer som IS sig av media?
- Hur skiljer sig medias skildring av PKK i turkiet från Sveriges?
- Hur kan man använda sig av terrorism för att legitimera kränkningar av de mänskliga rättigheterna?

Avslutningvis kan man konstatera att media spelar en viktig roll i hur befolkningen uppfattar vår omvärld. Terrorism är något som vi alla är rädda för, och det är något media utnyttjar för att väcka intresse. Även Public Service som inte är kommersiellt tar upp IS väldigt mycket. Det kan utifrån min undersökning konstateras att mediebilderna av PKK och IS skiljer sig väldigt mycket åt. Därför ser jag stora möjligheter till att vidare utforska vad detta kan bero på. Kanske härskar det på grund av mediebilderna en kristen hegemoni och en utbredd islamofobi i västvärlden som legitimerar detta? Eller kanske uppfattas politisk terror som mera avlägsen och därför mindre skrämmande än religiöst grundad sådan.

Referenslista

Arazo Arif, "Arazo Arif: Förföljelsen av kurder pågår fortfarande", *Göteborgsposten*, 14.07.2020,

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=050915202005114413d26d9350a1f0f7760f99797b84f4&s=50915&sa=2001729&x=e7305f9dfbf94832311a51778bd0cc2b&tz=Europe/Stockholm&t=1610318990>

, hämtad 07.01.2020

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Dimaggio, Anthony R., *Mass media, mass propaganda: examining American news in the "War on Terror"*, Lexington, Lanham, Md., 2009[2008], hämtad 07.01.2020

Guelke, Adrian., *Terrorism and global disorder [Elektronisk resurs] political violence in the contemporary world*, I. B. Tauris, London, 2006, hämtad 07.01.2020

Erik Ohlsson, "Skadeglatt IS på ny offensiv i smittans skugga", *Dagens Nyheter*, 25.05.2020, <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=0509152020052502d26f55cd367c39d5c0815a30d84886&s=50915&sa=2001729&x=06cbc36ebaf5118c54280c9c96d7c9e6&tz=Europe/Stockholm&t=1610319143>, hämtad.07.01.2020

European Parliamentary Research Service "Understanding definitions of terrorism", 2015, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/571320/EPRS_ATA\(2015\)571320_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/571320/EPRS_ATA(2015)571320_EN.pdf), hämtad 07.01.2020

Gabriel, Mark A., *Islam and terrorism [Elektronisk resurs]*, 2015

Richards, Barry, *Emotional governance: politics, media and terror [Elektronisk resurs]*,

Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2007, hämtad 07.01.2020

Johan Croneman, "Johan Croneman: Tänk en stund på alla oskyldiga som dör av terrorismens blinda våld", *Dagens Nyheter*, 2020-11-10, <https://www.dn.se/kultur/johan-croneman-tank-en-stund-pa-alla-oskyldiga-som-dor-av-terrorismens-blinda-vald/>, hämtad 07.01.2020

Sofia Eriksson, "Expert: IS växer sig starkare under corona pandemin", *göteborgsposten*, 01.01.2020, <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=050802202006014414584&s=50802&sa=2001729&x=e53e609ed2069c32fb139ce4d06f0fb9&tz=Europe/Stockholm&t=1610319448>, hämtad 07.01.2020

Krona, Michael, 'Collaborative Media Practices and Interconnected Digital Strategies of Islamic State (IS) and Pro-IS Supporter Networks on Telegram [Elektronisk resurs]', *International Journal of Communication.*, 14, 1888-1910, 2020, <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mau:diva-17322>, hämtad 07.01.2020

Lisa Magnusson, "Sverige har gjort bort sig vad gäller IS-återvändarna", *Dagens Nyheter*, 17.10.2020, <https://www.dn.se/ledare/lisa-magnusson-sverige-har-gjort-bort-sig-infor-kurderna-vad-galler-is-atervandarna/>, hämtad 07.01.2020

Marcus, Aliza, *Blood and belief: the PKK and the Kurdish fight for independence*, New York University Press, New York, 2007

Nationalencyklopedin, terrorism. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/terrorism>, hämtad 07.01.2020

Nacos, Brigitte Lebens., Selling fear [electronic resource] : counterterrorism, the media, and public opinion / Brigitte L. Nacos, Yaeli Bloch-Elkon, Robert Y. Shapiro [Elektronisk resurs], ???-???, hämtad 07.01.2020

Nathan Shachar, "Turkisk domstol: Upphäv domen mot Demirtas", *Dagens Nyheter*, 11.05.2020, <https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=0509152020052502d26f55cd367c39d5c0815a30d84886&s=50915&sa=2001729&x=fe85e9d66afb80b74222b49226a93661&tz=Europe/Stockholm&t=1610319032>, hämtad 07.01.2020

Norris, Pippa., Kern, Montague & Just, Marion R, *Framing Terrorism [Elektronisk resurs]*, 2003, hämtad 07.01.2020

Per Svensson, "Islamiska terrorister hatar världen i all dess underbara brokiga bredd", *Dagens Nyheter*, 2020-11-03, <https://www.dn.se/kultur/per-svensson-islamistiska-terrorister-hatar-varlden-i-all-dess-underbara-brokiga-bredd/>, hämtad 07.01.2020

Svenska akademiens ordlista över svenska språket, 9:e uppl..., Norstedts, Stockholm, 1950, hämtad 07.01.2020

